

Contenedor cultural

La Casa de Cultura de Girona era originalment un hospici que va ser construït entre 1776 i 1785; ha estat objecte de diverses reformes, però encara en té una de pendent

TEXT **ALFONS PETIT**

Un espectacle de llum i foc i un concert de música barroca recordaven dilluns d'aquesta setmana que el 16 de maig del 1666, ara ha fet 350 anys justos, va ser col·locada la primera pedra de l'hospital de Santa Caterina de Girona. Era, en els seus inicis, un centre assistencial dedicat als «pobres i malalts» però al llarg de la seva història aquesta missió va anar evolucionant, com també ho va fer el mateix edifici, objecte de diverses reformes per adaptar-se a les necessitats canviants d'aquesta evolució. Fins a la seva transformació final, quan l'hospital va ser traslladat a una nova construcció a Salt i l'edifici original va passar a formar part de la seu de la Generalitat a Girona, integrant-se en un ambiciós projecte de reforma d'edificacions antigues i construcció de noves que ha proporcionat una imatge radicalment diferent a una zona cèntrica de la ciutat.

Just al davant de l'Hospital de Santa Caterina hi ha un altre edifici també molt antic, encara que no tant (va ser construït entre 1776 i 1785) i la utilitat del qual també ha anat evolucionant amb el temps: va començar essent un hospici i des de fa temps és la seu de la Casa de Cultura de Girona. També com l'edifici de l'hospital, aquest ha estat objecte de diverses obres de reforma i millora per atendre les seves noves missions, si bé està pendent de l'execució d'un ambiciós projecte que va quedar aturat fa uns anys i que ara s'ha tornat a activar... De moment, la Biblioteca Provincial,

que ha estat un dels elements bàsics de la Casa de Cultura des que hi va ser implantada el 1851, ja va ser traslladada a un nou edifici, generant un espai a l'antic hospici que es pot reutilitzar. Va ser el primer pas d'aquesta reforma «integral» de l'edifici, les obres de la qual s'ha anunciat que començaran l'any que ve, 2017.

Josep Maria Birulés fa una descripció detallada de la construcció original en la *Guia d'Arquitectura de Girona. Àrea urbana*, editat el 2008 per la Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i Triangle Editorial: «Model institucionalitzat d'hospici, de planta quadrangular tancada, dos patis interiors i capella a l'eix, simple i funcional; de llenguatge auster, representa un retorn al classicisme propi dels tractadistes del s. XVIII; com en altres projectes de Rodríguez realitzats fora de la cort des del 1760. Es tracta d'un enorme contenidor, d'obertures rectangulars i nues que es repeteixen arreu implacables, amb l'únic joc d'una portalada rococó. L'escut, de Colomer i Cruïlles, recorda la seva cofundació amb el bisbe Lorenzana».

Birulés no es cenyeix a la descripció arquitectònica de l'edifici, sinó que valora també l'impacte urbànic que va suposar la seva construcció, tant en els seus orígens com posteriorment: «La implantació d'aquest artefacte arrasà una part de la trama urbana medieval del barri; posteriorment, l'extinció i subhasta del seu gran pati (1956) generà la plaça de la Diputació, algun edifici notable dels seixanta i una especulació intensa».

La *Guia d'Arquitectura de Girona. Àrea urbana* també fa referència a algunes de les reformes de què ha estat objecte l'immoble al llarg de la seva història. I s'atura en una que hi va introduir una modificació

molt significativa: «La restauració del 1957, molt sensible amb el llenguatge de pati major, implanta a la façana una textura estrident –consistent a esgrafiari-hi els vaies simbòlics de la ciutat– que, tot i l'interès de la seva gosadia i qualitat, devalua la virtut del ritme horitzontal de l'edifici». Birulés apunta també sobre altres treballs que s'hi han fet que «es coneix la intervenció de J. M. Masramon a la capella (quan projectava un nou hospici fora de la ciutat) i una posterior i sensible adequació com a auditori de J. M. Fina». Igualment fa referència al canvi que va suposar per a l'edifici que s'hi implantés, el 1851, la Biblioteca Provincial: «D'aleshores ençà, l'edifici ha acollit activitats culturals i de vida universitària molt diverses». Unes activitats culturals que s'hi mantenen ara que la Biblioteca ja té un nou emplaçament. ▶

Fitxa tècnica

- ▶ **Projecte:** Antic hospici, Casa de Cultura.
- ▶ **Municipi:** Girona.
- ▶ **Any:** 1776-1785.
- ▶ **Autors:** Ventura Rodríguez i Ignasi Albrador, arquitectes.
- ▶ **Fotografia:** Marc Martí.

